

Notulen van de vergadering van de Ministerraad op 21 aug. 1959
 *'s Middags te 2 uur aangevangen, Trêveszaal.

Aanwezig: De Minister-President De Quay en de Ministers Van Aartsen, Beerman, Klompé, Marijnen, De Pous en Van Rooy (afwezig zijn de Ministers Cals, Korthals, Luns, Toxopeus en Zijlstra).

Tevens is aanwezig bij punt 15 Staatssecretaris Roolvink.
 Wnd. Secretaris: Jhr. Mr. A.J.M. van Nispen tot Pannerden.

2. Ingekomen stukken en mededelingen

b. Defensieplafond en verdediging Nederlands-Nieuw-Guinea

Hoewel de *Minister-President* het noodzakelijk vindt over bovenstaande onderwerpen pas in een voltallige vergadering te beslissen, stelt hij het op prijs thans reeds enige mededelingen te doen. De defensieinspanningen inzake Nieuw-Guinea is gebaseerd op de gedachte, dat wel voor beveiliging, maar niet voor verdediging van dit gebiedsdeel defensie-uitgaven kunnen worden gedaan. Bij de beveiligingsmaatregelen tracht men o.a. vliegvelden gereed te doen zijn voor eventuele geallieerde hulpverlening. Zou Nederland verder willen gaan dan dreigt het gevaar van financieel doodbloeden, zoals ook Frankrijk in Cochinchina en Algerije zijn krachten verspeelt. Spreker is met de beide Staatssecretarissen van Defensie van mening, dat de grens van de beveiliging naar verdediging niet moet worden overschreden. Minister *Klompé* acht het noodzakelijk dat bij het aangekondigde gesprek in de Raad gebruik kan worden gemaakt van een nota van Defensie, waarin wordt medegedeeld wat onder "beveiliging" en "verdediging" wordt verstaan. Tot nu toe was de gedachte, dat een eerste aanval zou moeten kunnen worden geweerd, zodat de gemeenschap daar niet onder de voet wordt gelopen, en dat vliegvelden gereed zouden worden gehouden om de geallieerden mogelijk te maken bij te springen. De *Minister-President* antwoordt, dat aan een dergelijke nota reeds wordt gewerkt en dat bij beveiliging wordt gedacht aan het kunnen tegengaan van kleine infiltraties.

De *Minister-President* vervolgt met mee te delen, dat weldra een beslissing zal moeten worden genomen over bestelling van 300 vliegtuigen voor 1961 tot 1963. Deze toestellen zullen nog duurder zijn dan de vroegere en alles samen een bedrag van f. 1200 mln. vereisen. Indien dezelfde verdelingsleutel met de Verenigde Staten kan worden aangehouden komt 40% hiervan of f. 480 mln. ten laste van Nederland. Dit is gedurende drie jaar f. 160 mln. of uitgestreken over zes jaar f. 80 mln. per jaar. Tot heden werd niet meer dan f. 40 mln. per jaar voor vliegtuigen uitgetrokken. De extra f. 40 mln. zouden boven het defensieplafond moeten komen. Een beslissing is actueel, omdat de Amerikanen in overleg met West-Duitsland aan de bouw willen beginnen waarbij West-Duitsland in licentie gaat bouwen met enige medewerking van Fokker. De beslissing, die vóór 1 september zou moeten worden genomen, zal voor die datum er niet kunnen zijn en hiervan is aan de Westduitse Minister Strausz mededeling gedaan. De Minister wijst erop, dat door de levering van oorlogsmaterieel aan Indonesië de situatie belangrijk is gewijzigd en dat, wil Indonesië niet het voordeel hebben van de aangelegde vliegvelden, er toch minstens een squadron aanwezig moet zijn om dit te beletten.

Minister *Van Aartsen* heeft van Staatssecretaris De Jong ook vernomen, dat de situatie is verergerd door de levering van materieel aan Indonesië en daardoor het begrip beveiliging een andere inhoud heeft gekregen.

De *Minister-President* wil deze kwestie stellen tegen de algemene politieke achtergrond, waarbij hij wijst op enkele actualiteiten; enerzijds de dreigende redevoering van Sukarno, anderzijds de benoeming van de Sultan van Djokja, de reis van Hatta naar Europa en de

Amerikaanse kapitaalverschaffing met - naar gezegd wordt - het beding, dat aan Nederland schadevergoeding zal worden betaald. Spreker heeft de indruk, dat politiek de kwestie Nederlands-Nieuw-Guinea weer wat in beweging zou kunnen komen, waarbij dan nog een tweede vraag is of Nederland dan initiatief moet ontwikkelen.

De *Minister-President* wijst er tenslotte nog op, dat het advies van de commissie-Van Voorst tot Voorst tot mogelijke verlaging van de dienstplichttijd bij vergroting van het beroepskader ook dringt in de richting van verhoging van het plafond.

c. *Spijtoptanten*

De *Minister-President* zal mevrouw Sutorius-Alting von Geusau voor een gesprek over spijtoptanten verwijzen, hetzij naar een minister-partijgenoot, hetzij naar de Minister van Justitie.

- - -

g. *Contact met Indonesische Zaakgelastigde* (#Zie ook notulen MR 28/8/59, punt 3a.)

Minister *Marijnen* zou, zodra Minister Luns aanwezig is, in de Raad bediscussieerd willen zien of wel moet worden vastgehouden aan de vroegere afspraak, dat geen van de ministers een uitnodiging van de Indonesische Zaakgelastigde voor een receptie aanvaardt. Nu een missie bij ons is geaccrediteerd lijkt het hem met het oog op mogelijke ontwikkelingen verstandig deze ongedwongen wijze van contact niet te vermijden. Een te star standpunt lijkt hem ongewenst. De *Raad* besluit in aanwezigheid van Minister Luns hierop terug te komen.

- - -